

Βρυξέλλες, 16 Οκτωβρίου 2003
(τοπική ώρα: 20.00 – 20.35)

ΑΤΥΠΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

1^Η ΗΜΕΡΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ – ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ ΣΥΝΟΔΟΣ

Ο Πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης, πλαισιούμενος από τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών Νίκο Χριστοδουλάκη και τον Υπουργό Αναπληρωτή Εξωτερικών Τάσο Γιαννίτση, παρακώρησε συνέντευξη Τύπου και ενημέρωσε τους δημοσιογράφους για τις συζητήσεις, που έγιναν κατά την απογευματινή συνεδρίαση του Άτυπου Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

Στην εισαγωγική παρέμβασή του, ο Πρωθυπουργός είπε τα εξής:

«Όπως γνωρίζετε, ένα μεγάλο πρόβλημα στην Ευρώπη τα τελευταία χρόνια ήταν ο ρυθμός ανάπτυξης, γιατί επικρατούσε μια κατάσταση κονιά στην ύφεση.

Στη Θεσσαλονίκη, είχαμε αποφασίσει, για να αντιμετωπιστεί αυτό το φαινόμενο, να εξετάσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, την πραγματοποίηση μεγάλων επενδύσεων, ώστε να βοηθήσουμε έτσι τους ρυθμούς ανάπτυξης. Η σκέψη αυτή βασιζόταν σε παλιές προτάσεις, τις οποίες είχε κάνει ο Πρόεδρος Ντελόρ για τα Διευρωπαϊκά Δίκτυα.

Σήμερα, στη συνεδρίαση, η Επιτροπή μας ανέφερε την πρόοδο, η οποία έχει συντελεσθεί. Πράγματι έχει γίνει ουσιαστική πρόοδος, έχει καταγραφεί μια σειρά από σχέδια, τα οποία πληρούν ορισμένα βασικά κριτήρια, όπως της οικονομικής βιωσιμότητας, της ωριμότητας και έχει μπει μπροστά η διαδικασία πραγματοποίησης των σχεδίων με την προώθηση όλων των απαραίτητων μελετών.

Είναι, λοιπόν, η σημερινή απόφαση μια συνέχεια της απόφασης της Θεσσαλονίκης, είναι η υιοθέτηση της Πρωτοβουλίας Ανάπτυξης, της ευρωπαϊκής δράσης για την ανάπτυξη.

Τα έργα αυτά αφορούν κυρίως δίκτυα ηλεκτρικά, ενεργειακά, τηλεπικοινωνιακά και βελτιώνουν την παραγωγικότητα της Ε.Ε. και την ανταγωνιστικότητά της. Όμως, είναι και έργα – και σε αυτό εμείς δώσαμε ιδιαίτερη σημασία – που βοηθούν τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Στη συζήτηση, εμείς τονίσαμε ότι, βεβαίως, τέτοια έργα δεν μπορεί να αφορούν μόνο μια χώρα. Άλλωστε, μια από τις προϋποθέσεις είναι να αφορούν περισσότερες χώρες. Αλλά πρέπει να αφορούν το σύνολο του ευρω-

παϊκού χώρου, με την έννοια ότι δεν θα πρέπει να συγκεντρωθούν μονάχα σε μια μεριά, σε μια περιοχή, αλλά να βοηθήσουν την ανάπτυξη παντού. Και η ανάπτυξη παντού σημαίνει ότι μπορεί να βοηθηθεί και η Ελλάδα από έργα που αφορούν τις γύρω περιοχές, γιατί διευκολύνουν τις ελληνικές εξαγωγές.

Συζητήσαμε, επίσης, το θέμα της μακροχρόνιας ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής οικονομίας, την ανάγκη επιτάχυνσης των επενδύσεων και τη συμμετοχή της ιδιωτικής πρωτοβουλίας σε αυτή την ευρωπαϊκή δράση για την ανάπτυξη.

Ένα δεύτερο θέμα ήταν η μετανάστευση και η διαχείριση των συνόρων. Εξετάσαμε πώς προχωρούν οι αποφάσεις της Θεσσαλονίκης και βρήκαμε ότι προχωρούν σε ορισμένα σημεία πολύ ικανοποιητικά. Αναφέρω ενδεικτικά ότι έχουν προχωρήσει οι διαδικασίες για συμβάσεις επανεισοδοχής, δηλαδή επιστροφής των λαθρομεταναστών στις χώρες τους. Έχει βρεθεί χρηματοδότηση για το κεντρικό ταμείο, που θα χρηματοδοτεί αυτές τις επιστροφές, έχουν γίνει συμφωνίες για τη δημιουργία κέντρων για τη διαχείριση των θαλασσίων συνόρων στη Μεσόγειο και, πιθανότατα, αύριο θα οριστικοποιηθεί και έτσι η Ελλάδα θα έχει ένα τέτοιο κέντρο αντιμετώπισης της λαθρομετανάστευσης στη Μεσόγειο.

Τέλος, θέλω να αναφέρω ότι οι 12 χώρες, που ανήκουν στην ΟΝΕ, μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα, εξέλεξαν τον κ.Τρισέ ως νέο Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Υπάρχει μια πρόοδος στην Ε.Ε. Ο κ. Ντούζεμπεργκ εκλέχθηκε μετά από συζητήσεις 12 ωρών και ο κ. Τρισέ εκλέχθηκε μετά από συζητήσεις 12 λεπτών.

Στη συνέχεια, το λόγο πήρε ο Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών Νίκος Χριστοδουλάκης, ο οποίος είπε τα εξής:

«Τα τελευταία τρία χρόνια, η ΕΕ βρίσκεται σε μια πολύ βασανιστική, επώδυνη και πολλές φορές αδιέξοδη διαδικασία κάθε φορά που συζητάμε τα προβλήματα της οικονομικής ανάπτυξης. Η ολοκλήρωση της ΟΝΕ, αλλά και μια σειρά από άλλους παράγοντες δεν έφεραν το ποθητό αποτέλεσμα της αυξημένης ανταγωνιστικότητας και της πιο ταχύρυθμης ανάπτυξης, την οποία περιμέναμε τα προηγούμενα χρόνια.

Πολλές φορές, αυτή η συζήτηση για το πώς θα βρεθούν οι νέες πηγές ανάπτυξης στην Ευρώπη είχε αποπροσανατολιστεί και είχε προκαλέσει πολλές δυσκολίες στον τρόπο με τον οποίο σχεδιάζεται, χαράζεται και αξιολογείται η οικονομική πολιτική. Σε πάρα πολλές συνεδριάσεις, είχαμε αναλώσει ώρες επί ωρών να συζητάμε για το Σύμφωνο Σταθερότητας, θεωρώντας ότι αυτό είναι ο μεγάλος ένοχος, που μας έλειπε η ανάπτυξη.

Πιστεύω ότι αποφύγαμε να κάνουμε λάθη, τα οποία πάνω στη συγκυρία μπορεί να αποτελούσαν κάποια παυσίπονα, αλλά τα επόμενα χρόνια μπορεί να πληρώναμε πολύ ακριβά από την έλλειψη σταθερότητας στην οικονομική πολιτική.

Πιστεύω ότι, με το θέμα το οποίο ανοίξαμε πριν από μερικούς μήνες στο Συμβούλιο Υπουργών Οικονομικών και συζητήθηκε σήμερα με ένα πολύ θετικό τρόπο στο Συμβούλιο των αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων, το θέμα της ευρωπαϊκής ανάπτυξης έχει αρχίσει να μπαίνει σε ένα πολύ καλύτερο και αισιόδοξο δρόμο, χωρίς να χρειάζεται να κάνουμε πίσω και να σβήσουμε συμφωνίες, που είναι καθοριστικής σημασίας για το μέλλον της Ευρώπης. Εννοώ το Σύμφωνο Σταθερότητας.

Αποφασίσαμε να χρηματοδοτήσουμε μεθόδους, οι οποίες δεν επιβαρύνουν τους προϋπολογισμούς των κρατών-μελών, αλλά αξιοποιούμε μια σειρά από σύγχρονα χρηματοδοτικά εργαλεία, υποδομές, οι οποίες θα επιταχύνουν την ανάπτυξη σε ολόκληρη την Ε.Ε.

Οι τομείς των υποδομών θα είναι προφανώς οι μεταφορές, η ενέργεια, οι τηλεπικοινωνίες, αλλά και η καινοτομία, η τεχνολογία, πράγμα το οποίο αφορά χιλιάδες μικρομεσαίες επιχειρήσεις σε ολόκληρη την Ε.Ε.

Η ευρωπαϊκή ανάπτυξη και η ανταγωνιστικότητα θα ωφεληθούν από αυτό. Θα ωφεληθεί, όμως, επίσης πάρα πολύ και ένας άλλος τομέας, ο οποίος – ιδιαίτερα τώρα με τη διεύρυνση – αντιμετωπίζει πολλά προβλήματα και αβεβαιότητες: το πόσο ολοκληρωμένες είναι οι ευρωπαϊκές αγορές. Στον τομέα της ολοκλήρωσης της ενιαίας αγοράς, έχουμε κάνει πολύ σημαντικά θεσμικά βήματα. Και στον εποπτικό τομέα, έχει επιτευχθεί μια πολύ σημαντική πρόοδος. Πολλές φορές, όμως, σε φυσικό επίπεδο, οι αγορές αυτές δεν είναι συνδεδεμένες και, κατά συνέπεια, δεν μπορούν να λειτουργήσουν με έναν ενιαίο τρόπο. Το κλασσικό παράδειγμα είναι οι μεταφορές, όπου πολλές περιοχές είναι αποκομμένες ουσιαστικά η μία από την άλλη. Ένα άλλο παράδειγμα είναι η ενέργεια, όπου τα ηλεκτρικά συστήματα των χωρών δεν επικοινωνούν με την επάρκεια και τις υποδομές που χρειάζονται.

Έτσι, λοιπόν, πιστεύουμε ότι με την προώθηση αυτών των έργων διασύνδεσης με τις νέες υποδομές των Διευρωπαϊκών Δικτύων, η ευρωπαϊκή ανάπτυξη όχι μόνο θα επιταχυνθεί, αλλά θα μπορέσει να γίνει και πιο ανταγωνιστική, αποκτώντας νέα πλεονεκτήματα από τη σύνδεση που θα γίνει σε επιμέρους εθνικές αγορές.

Η πρωτοβουλία αυτή είναι ακόμη πιο αναγκαία, με αφορμή τη διαδικασία της διεύρυνσης. Διότι, εάν η Κεντρική Ευρώπη έχει ακόμη ελλείψεις σε βασικές υποδομές μεταφορών και ενέργειας, ο Νότος αλλά και τα κράτη της διεύρυνσης έχουν πολύ περισσότερες.

Ιδιαίτερα για μας, αυτό το οποίο προέχει είναι η έμφαση που πρέπει να δοθεί στις υποδομές διασύνδεσης της νοτιοανατολικής Ευρώπης, όπως π.χ. είναι οι αγωγοί φυσικού αερίου, αλλά και άλλων ενεργειακών υλών, όπως είναι το πετρέλαιο, έτσι ώστε να αρχίσει να διαμορφώνεται στο υπογάσριο της Ευρώπης, το νότιο τμήμα της, ένα πλέγμα σύγχρονων και επαρκών ενεργειακών υποδομών, ιδιαίτερα μάλιστα τώρα που ανακατατάσσεται διεθνώς το δρομολόγιο μεταφοράς των πρώτων υλών. Δεν θα γίνεται πια μόνο κάτω από τον Περσικό, αλλά υπάρχει προσανατολισμός για την ενεργειακή τροφοδοσία της Ευρώπης και από πιο βόρειες διαδρομές,

μέσω της Μαύρης Θάλασσας, της Τουρκίας, της Ελλάδας, των Βαλκανίων, της ΝΑ Ευρώπης κτλ.

Πιστεύω, λοιπόν, ότι μέσα σε αυτή τη διαδικασία, ο ρόλος της χώρας μας θα είναι καθοριστικός, είτε σαν υποδοχέας αυτών των υποδομών, είτε σαν ενεργή συμμετοχή στα Διευρωπαϊκά Δίκτυα της Νότιας Ευρώπης.

Όλη αυτή η χρηματοδότηση φιλοδοξεί να είναι ένας παράγοντας που επίσης θα προσελκύσει σημαντικές ιδιωτικές επενδύσεις, οι οποίες τα προηγούμενα χρόνια δεν είχαν δείξει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τη χρηματοδότηση μεγάλων επενδύσεων και υποδομών.

Αυτή η συνεργασία μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, κάτω από ορισμένα κριτήρια και προϋποθέσεις, μπορεί να ανοίξει νέους δρόμους επενδύσεων και πρωτοβουλιών και στην Ε.Ε. συνολικά, αλλά και στη χώρα μας. Διότι, καθώς σταδιακά θα τελειώνουν οι υποδομές από τα ΚΠΣ, θα χρειάζεται όλο και περισσότερο η ανάμιξη του ιδιωτικού τομέα και στη δημιουργία νέων υποδομών, αλλά κυρίως στη λειτουργία και τη συντήρησή τους.

Πιστεύω ότι αυτή η πρωτοβουλία θα έχει ευρύτερες συνέπειες, πέρα από τη χρηματοδότηση συγκεκριμένων οδικών αξόνων, σιδηροδρόμων, λιμανιών ή τηλεπικοινωνιακών δικτύων. Μπορεί να αποτελέσει την απαρχή ενός νέου μοντέλου ευρωπαϊκής ανάπτυξης με συνδεδεμένες αγορές, τόνωση της συνεργασίας δημόσιου και ιδιωτικού τομέα και άπλωμα των επενδυτικών πρωτοβουλιών σε όλα τα κράτη-μέλη.

Είναι ευνόητο ότι όλες αυτές οι χρηματοδοτήσεις δεν επισκιάζουν και δεν μειώνουν τις χρηματοδοτήσεις για τα ΚΠΣ ή το Ταμείο Συνοχής, από το οποίο ωφελούνται οι περισσότερο απομακρυσμένες περιοχές και αυτές που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη, όπως είναι π.χ. οι ελληνικές περιφέρειες και πολλές άλλες.

Ακολούθως, ο Πρωθυπουργός και ο Υπουργός Οικονομίας απάντησαν σε ερωτήσεις των δημοσιογράφων:

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: *Θα ήθελα να ρωτήσω συγκεκριμένα για το ένα έργο ελληνικού ενδιαφέροντος που υπάρχει και που είναι ο σιδηροδρομικός άξονας Καλαμάτας – Καλαμπάκας. Και θα ήθελα να ρωτήσω το εξής: γιατί πιστεύετε ότι αυτό το έργο θα προσελκύσει το ενδιαφέρον του ιδιωτικού τομέα περισσότερο απ' όση σε άλλα έργα, όπως π.χ. η Εγνατία; Αυτό το έργο παρουσιάζει συγκριτικά πλεονεκτήματα; Ποιος είναι ο λόγος για τον οποίο επελέγη το συγκεκριμένο έργο;*

Ν. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΗΣ: Κατ' αρχάς δεν είναι αυτό το μόνο έργο το οποίο υπάρχει από ελληνικής πλευράς. Υπάρχουν άλλα έργα, όπως είναι η Ιονία Οδός, όπως είναι οι συνδέσεις μεταξύ Βουλγαρίας και Ελλάδας και άλλες διασυνοριακές διασυνδέσεις. Επίσης, έχει ξεκινήσει η προετοιμασία και η προβολή για όλα αυτά τα έργα του ενεργειακού τομέα, τα οποία ανέφερα.

Όπως ακόμη υπάρχουν και οι κατευθύνσεις για τα έργα καινοτομίας και τεχνολογικής ανάπτυξης που ενδιαφέρουν πάρα πολύ τις ελληνικές επιχειρήσεις.

Από εκεί και πέρα, και άλλες χώρες έχουν βάλει έργα τα οποία είναι εθνικής κλίμακας άμα τα δει κανείς, αλλά μπορούν να αξιοποιήσουν, ενδεχομένως, μια ιδιωτική χρηματοδότηση και μια χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, εάν υπάρχουν οι κατάλληλες προϋποθέσεις.

Δεν σημαίνει ότι όλα τα έργα είναι ίσης προτεραιότητας και σημασίας, αλλά και τίποτε δεν εμποδίζει να εξεταστεί σε μια μεγαλύτερη λίστα βέβαια, όχι στην κορυφαία λίστα, και ένα έργο πιο τοπικής κλίμακας.

Και άλλες χώρες έχουν βάλει πιο στενού ενδιαφέροντος έργα είτε για να μεγιστοποιήσουν τα έργα τα οποία διεκδικούν είτε για να τα ανεβάσουν σε μία λίστα, η οποία μπορεί να παρουσιαστεί σε ξένους και γενικότερα ιδιώτες επενδυτές.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Από το 1984, από το Εσσεν θυμάμαι, μιλάμε για τα διευρωπαϊκά δίκτυα, αλλά μέχρι σήμερα βλέπουμε ότι ο ιδιωτικός τομέας δεν ακολούθησε στην υλοποίηση των δικτύων, η συνεισφορά του ήταν πολύ μικρή. Τι σας κάνει να πιστεύετε ότι τώρα η συνεισφορά θα αυξηθεί, γιατί, όπως πολύ καλά γνωρίζετε, η συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα είναι απαραίτητη για την υλοποίηση αυτών των δικτύων.

Ν. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΗΣ: Είναι πολύ καλή η ερώτησή σας. Υπήρχαν πολλοί λόγοι που έκαναν τον ιδιωτικό τομέα να διστάζει στη χρηματοδότηση μεγάλων επενδύσεων. Πρώτα απ' όλα υπήρχε η συνολική αβεβαιότητα για την πορεία της ΕΕ και της ΟΝΕ. Τώρα αρχίζει να αποκτά όλο και περισσότερο έντονα τα χαρακτηριστικά μιας ενιαίας οικονομικής δομής.

Το δεύτερο είναι ότι έχει βελτιωθεί αρκετά η θεσμική ολοκλήρωση των επιμέρους εθνικών αγορών. Αυτό κάνει πιο εύκολο τον ιδιωτικό τομέα να μπει και να δουλέψει σε μια διευρωπαϊκή υποδομή, όταν έχει φτιαχτεί ένα σχετικά ενιαίο και εν πάση περιπτώσει συμβατό πλαίσιο επιτήρησης και εποπτείας σε αυτές τις υποδομές και στα μεγάλα έργα.

Το τρίτο είναι ότι τα επιτόκια έχουν μειωθεί πάρα πολύ και κατά συνέπεια είναι πιο εύκολο τώρα ο ιδιωτικός τομέας να διαθέσει τα κεφάλαιά του σε τέτοια έργα.

Και τέλος, πιστεύω πως η απόδοση των έργων αυτών, ιδιαίτερα μετά τη διεύρυνση, θα έχει αυξηθεί πάρα πολύ. Νομίζω ότι φτάνουν αυτοί οι λόγοι για να κάνουμε την ιδιωτική συμμετοχή πιο κινητική απ' ότι είχαμε παρατηρήσει τα προηγούμενα χρόνια.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Κύριε Υπουργέ, με δεδομένο ότι μέχρι σήμερα δεν υπήρχαν ευρωπαϊκοί πόροι, σκοπεύετε να προχωρήσετε σε αύξηση της χρηματοδότησης της ΕΕ από εθνικούς πόρους; Σκοπεύετε να δανειστείτε είτε ως Ευρωπαϊκή Τράπεζα, είτε ως ΕΕ, πώς θα το κάνετε αυτό;

Ν. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΗΣ: Αν με ρωτάτε για την προσωπική μου άποψη και τα τρία τα βρίσκω άκρως ενδιαφέροντα. Νομίζω ότι αργά ή γρήγορα θα πρέπει να μπει στο τραπέζι των συζητήσεων η έκταση του ευρωπαϊκού

προϋπολογισμού, αν θέλουμε να μιλήσουμε σοβαρά για ένα ευρωπαϊκό μέλλον με ανάπτυξη που θα αφορά και τα 25 κράτη-μέλη της ΕΕ.

Αυτό, νομίζω, σιγά – σιγά αρχίζει και προβληματίζει όλα τα κράτη, αλλά βέβαια θα πρέπει αυτό να γίνει μέσα στο πλαίσιο και με αυστηρή τήρηση των κάθε φορά αποφασιζομένων δημοσιονομικών προοπτικών.

Ο τρόπος, ο οποίος θα ασκηθεί άμεσα για τη χρηματοδότηση των διευρωπαϊκών έργων θα είναι κυρίως τα χρηματοπιστωτικά εργαλεία της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων συν τα νέα κριτήρια συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα.

Αλλά, αργά ή γρήγορα, νομίζω, θα κληθούμε να αντιμετωπίσουμε και την πρώτη επιλογή.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: *Κύριε Πρόεδρε, μέχρι τώρα η ελληνική πραγματικότητα έδειξε ότι πολλές φορές δεν έγιναν απορροφήσεις, στο παρελθόν, κοινωνικών κονδυλίων για έργα διευρωπαϊκών δικτύων, λόγω μη ωριμότητας κάποιων έργων. Αυτός ο σκόπελος πώς θα ξεπεραστεί σε σχέση με αυτό που είπε και ο Υπουργός για το θέμα των χρηματοδοτήσεων, αν αυτές οι χρηματοδοτήσεις σε πανευρωπαϊκό επίπεδο μπορέσουν και προσεγγίσουν τον προϋπολογισμό της ΕΕ.*

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Αν δείτε εδώ τη λίστα, είναι μια λίστα από πολλά έργα. Δεν θα γίνουν όλα μαζί. Σήμερα συζητήσαμε και είπαμε ότι δέκα με δώδεκα θα ξεκινήσουν, αυτά που έχουν περισσότερη ωριμότητα. Τα άλλα θα επακολουθήσουν σε μεταγενέστερο στάδιο.

Αυτό το οποίο εμείς θα κάνουμε, εάν εγκριθούν τα έργα αυτά, θα προχωρήσουμε και εμείς τις μελέτες όπου χρειάζεται, για να μπορέσει να υπάρξει χρηματοδότηση. Ένα πρόβλημα έχουμε στην Ελλάδα, το είπατε, αλλά θέλω να το διευκρινίσω: αργούν τα έργα να ωριμάσουν. Αργούν να γίνουν οι μελέτες, γιατί δεν έχουμε τόση πείρα ή δεν είχαμε τόση πείρα για κατασκευές. Τώρα έχουμε πολύ περισσότερη πείρα.

Αυτό δεν σημαίνει, όμως, ότι δεν αξιοποιούμε τα κοινοτικά κονδύλια και αυτό θέλω να το διευκρινίσω: τα αξιοποιούμε και πιστεύω ότι τα αξιοποιούμε επιτυχώς. Οι αποτυχίες είναι πολύ μικρές.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: *Κύριε Πρόεδρε, τα δέκα ή τα δώδεκα, όπως είπατε, πότε θα ξεκινήσουν; Σ' αυτά τα έργα υπάρχουν ελληνικά έργα;*

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Σας είπα ότι κάναμε μια γενική συζήτηση. Δεν αναφέρθηκαν ούτε ποια είναι τα δέκα ούτε ποια είναι τα δώδεκα ούτε πότε θα ξεκινήσουν. Έγινε μια γενική συζήτηση όπου πάρθηκε η κατ' αρχήν απόφαση να προχωρήσουν. Και όλα δείχνουν ότι θα υπάρχει συνέχεια αυτή τη φορά.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: *Κύριε Πρόεδρε, υπάρχουν δύο πρόνοιες στο σχέδιο Συντάγματος, όσον αφορά την εξωτερική πολιτική, τόσο ο Πρόεδρος της Ένωσης, όσο και ο Υπουργός των Εξωτερικών να εκλέγονται με ειδική πλειοψηφία από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Αυτό οπωσδήποτε αφαιρεί από την Ελλάδα μια διπλωματική ικανότητα. Όσον αφορά την άμυνα ...*

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Γιατί αφαιρεί από την Ελλάδα μια διπλωματική ικανότητα; Δηλαδή, η Ελλάδα, τώρα που αποφασίζει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο για όλα τα θέματα, δεν έχει πια διπλωματικές ικανότητες;

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Το δεύτερο θέμα, όσον αφορά την άμυνα, είναι ότι, βάσει της πρόνοιας του Ευρωπαϊκού Συντάγματος, η ήδη υπάρχουσα πρωτοβουλία των «τεσσάρων» δεν μπορεί να δεχθεί άλλα κράτη-μέλη, παρά μόνο αν αποφασίσουν οι «τέσσερις». Και για τις δύο περιπτώσεις δεν αναφερθήκατε καθόλου, γι' αυτό σας ερωτώ: η Ελλάδα υποστηρίζει την αρχή της ειδικής πλειοψηφίας για την εκλογή του Προέδρου και του Υπουργού Εξωτερικών; Και η Ελλάδα υποστηρίζει την πρόνοια του Συντάγματος ότι η πρωτοβουλία των «τεσσάρων» στον αμυντικό τομέα δεν μπορεί να δεχθεί άλλο κράτος-μέλος, παρά μόνο αν αποφασίσουν αποκλειστικά οι «τέσσερις»;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Εγώ βρίσκομαι στον αντίποδα των απόψεών σας. Πρώτα απ' όλα, δεν συμφωνώ ότι πρέπει να υπάρχει σε όλα τα θέματα ομοφωνία, διότι δεν θα προχωρούσε σε τίποτε η ΕΕ.

Εκείνο που πρέπει να επιδιώκουμε είναι να υπάρχουν πλειοψηφίες, αυξημένες πλειοψηφίες, ειδικές πλειοψηφίες, αλλά πρέπει να περιορίσουμε, όσο το δυνατόν γίνεται, την ομοφωνία. Η Ελλάδα δεν περιορίζεται. Η Ελλάδα αναδεικνύεται, όταν η ΕΕ συνεργάζεται και έχει αποτέλεσμα.

Εάν ακολουθούσα την άποψη που υποστηρίζετε, τότε να μην συμμετείχαμε στην ΕΕ, δεν θα είχαμε καμία σκοτούρα, δεν θα χρειαζόταν να πάρουμε καμία απόφαση και θα καθόμασταν εκεί και θα είμαστε ήσυχoi.

Το δεύτερο είναι όσον αφορά την άμυνα: πού το είδατε εσείς ότι πρέπει να συμφωνήσουν οι «τέσσερις» για να μπούμε και εμείς μέσα; Πρέπει να διαβάσετε, μου επιτρέπετε να σας πω, την ειδησεογραφία, ότι έγινε μια συζήτηση στο Άτυπο Συμβούλιο των Υπουργών Εθνικής Άμυνας και η Ελλάδα συμμετέχει στην ομάδα εργασίας, η οποία επεξεργάζεται το κείμενο γι' αυτή τη διαρθρωμένη συνεργασία. Λοιπόν, η Ελλάδα δεν είναι απ' έξω, η Ελλάδα είναι μέσα σε αυτό. Και αν ήταν απ' έξω, αν θέλαμε, θα μπαίναμε. Και θα μπούμε. Απορώ. Ανήκουμε σε δύο διαφορετικούς κόσμους.

Κ. ΑΔΑΜ (ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ): Αν κάνω λάθος, διορθώστε με, αλλά νομίζω ότι είναι η τρίτη φορά που με τόση έμφαση γίνεται αναφορά στη συμμετοχή του ιδιωτικού φορέα σε έργα που χρηματοδοτούνται σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Αυτό με οδηγεί να εικάσω ότι δεν υπάρχουν πλέον τα χρήματα για μεγάλα έργα; Και το λέω αυτό, γιατί αυτά τα έργα που υπολογίζουμε να γίνουν με βάση τη Λευκή Βίβλο, ξεπερνούν του κοινοτικό προϋπολογισμό.

Ν. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΗΣ: Μα, ούτως ή άλλως, μέχρι τώρα οι κοινοτικοί πόροι κατευθύνοντο για έργα υποδομών μεγάλης κλίμακας, κυρίως στις υστερούσες περιοχές, μέσα από τα κοινοτικά πλαίσια στήριξης. Η πολιτική αυτή θα συνεχιστεί.

Αλλά επειδή οι ανάγκες διευρύνονται και λόγω της διεύρυνσης με τα δέκα νέα κράτη, αλλά και λόγω της όλο και πιο συχνά διαπιστούμενης ανάγκης να διασυνδεθούν οι ευρωπαϊκές αγορές, πρέπει αυτές οι υποδομές να γίνουν γρήγορα, έτσι ώστε να κερδίσουμε τις οικονομίες κλίμακας που έχει δημιουργήσει το κοινό νόμισμα. Πότε θα γίνουν αυτά; Δεν μπορούμε να

περιμένουμε μόνο τα περισσεύματα του κοινοτικού προϋπολογισμού για να χρηματοδοτήσουμε αυτές τις μεγάλες υποδομές. Αυτός είναι ο ένας λόγος.

Ο δεύτερος λόγος είναι ότι σε όλον τον κόσμο, όλο και περισσότερο, ο ιδιωτικός τομέας, ο οποίος επίσης ψάχνει για επενδυτικές διεξόδους, μπορεί να συνεργαστεί, όχι μόνο στη χρηματοδότηση, αλλά και στη συντήρηση και τη λειτουργία των υποδομών αυτών.

Γι' αυτό μίλησα προηγουμένως ότι εάν προχωρήσει καλά, ολοκληρωμένα και αποτελεσματικά, αυτό το μοντέλο το οποίο επέλεξε η ΕΕ απόψε και θα επεξεργαστεί τον επόμενο μήνα το ECOFIN, μπορεί να δούμε μια άλλη προσέγγιση σε θέματα μεγάλων υποδομών, διαφορετική από αυτή που είχαμε μέχρι σήμερα, αλλά σίγουρα πιο αποτελεσματική, πιο εκτεταμένη και πιο έγκαιρη. Επιτρέψτε μου εδώ να πω επίσης ότι αυτό το σύνθετο μοντέλο, ότι η οικονομική ανάπτυξη δεν προχωρά μόνο μονομερώς με διαρθρωτικές αλλαγές ή μονομερώς με σταθερότητα ή μονομερώς με επενδύσεις, αλλά χρειάζεται ένα σωστό μείγμα όλων αυτών των πολιτικών, είναι πολύ ενδιαφέρον ότι υιοθετείται πλέον ως κεντρικός άξονας αναφοράς της ΕΕ.

Σε μεγάλο βαθμό η ελληνική οικονομία, τα τελευταία χρόνια, έχει βαδίσει στηριζόμενη και στις τρεις αυτές επιλογές: και σταθεροποίηση και ενίσχυση των επενδύσεων και των υποδομών και διαρθρωτικές αλλαγές.

Σε άλλες χώρες υπήρχαν πιο μονοδιάστατες απόψεις, ότι δηλαδή για πολλά χρόνια θα πρέπει να κάνουμε μόνο το ένα ή μόνο το άλλο και στις πιο πολλές από αυτές τις περιπτώσεις τα αποτελέσματα δεν ευδοκίμησαν.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Κυρία Αδάμ, θα μου επιτρέψετε να προσθέσω κάτι κοντά στα πολύ αναλυτικά τα οποία εξέθεσε μόλις τώρα ο κύριος Χριστοδουλάκης: εγώ εκπλήσσομαι, γιατί, όπως γνωρίζετε, η ΕΕ πιέζει συνεχώς την Ελλάδα εδώ και πολύ καιρό για τη συμμετοχή ιδιωτικών επενδυτών στα έργα τα οποία πραγματοποιούνται. Δεν είναι η πρώτη φορά που γίνεται αυτό, ούτε αλλάζει καμία πολιτική. Αυτή είναι μια πολιτική, η οποία υπάρχει εξ' αρχής. Γι' αυτό στα Σπάτα υπάρχουν ιδιώτες, γι' αυτό τώρα η ΕΕ θέλει ή ζητά για να χρηματοδοτήσει τον ΠΑΘΕ από την Κόρινθο μέχρι την Πάτρα να υπάρχουν ιδιώτες. Και αν δεν το έχουμε κάνει έτσι συχνά ή το κάνουμε σπάνια, οφείλεται στο ότι θέλουμε να «τρέξουμε» τα έργα και γι' αυτό τα κάνουμε δημόσια έργα. Αλλά, κατά τα μέτρα της ΕΕ, κάναμε πολύ περισσότερα δημόσια έργα απ' ό,τι θα έπρεπε να κάνουμε.

Τ. ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ: Να προσθέσω και κάτι ακόμη: ίσως διαφεύγει της προσοχής ότι όλη αυτή η ιστορία εντάσσεται και με το σεβασμό του Συμφώνου Σταθερότητας. Αυτό τι σημαίνει; Πρώτον, η ΕΕ, το ποσοστό που χρηματοδοτεί αυτά τα έργα είναι πάρα πολύ χαμηλό, είναι 10%. Το υπόλοιπο το χρηματοδοτούν οι ενδιαφερόμενες πλευρές. Προφανώς, σε μία φάση που χαρακτηρίζεται από πολύ χαμηλούς ρυθμούς ανάπτυξης και δημοσιονομικές πιέσεις, όπως χαρακτηρίζουν τη Γαλλία, τη Γερμανία και άλλες χώρες, για να βγουν αυτά τα έργα πρέπει να τραβήξουν ιδιωτικά κεφάλαια. Εξ' ου και η έμφαση, γιατί εάν δεν τραβήξουν ιδιωτικά κεφάλαια και πάνε με δημόσια κεφάλαια, αυτό σημαίνει ότι αυτές οι χώρες θα αναγκαστούν να αυξήσουν τα ελλείμματά τους και αυτός είναι ένας πολύ βασικός λόγος.

Γ. ΕΛΕΝΟΠΟΥΛΟΣ (FLASH): Παίρνω αφορμή από μία απάντηση του κ. Χριστοδουλάκη σε ότι αφορά τα όρια, την έκταση του ευρωπαϊκού προϋπολογισμού. Και αναρωτιέμαι με δεδομένη την εικόνα των οικονομιών στην Ευρώπη αυτή την ώρα, εκτίμηση ζητώ. Βλέπετε ότι θα είναι γρηγορότερη η ανάκαμψη, γιατί αν το δει κανείς το πράγμα παράλληλα με το στόχο της σύγκλισης σε ότι αφορά τον τομέα της ανάπτυξης με την αμερικανική οικονομία, έχει σημασία να γνωρίζουμε ποια είναι η εκτίμησή σας για το πώς βλέπετε την εξέλιξη της ευρωπαϊκής οικονομίας. Μιλώ για το διάστημα των επόμενων δύο-τριών ετών.

Ν. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΗΣ: Με ρωτάτε τι εύχομαι ή τι πιστεύω τώρα;

Γ. ΕΛΕΝΟΠΟΥΛΟΣ: Τι πιστεύετε.

Ν. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΗΣ: Νομίζω ότι όλοι εύχονται στα διάφορα Συμβούλια που γίνονται η Ευρώπη να βρει ένα πολύ δυναμικό διεθνή ρόλο, τα αμέσως επόμενα χρόνια, έτσι ώστε να μπορέσει να πιάσει τις επιδόσεις της αμερικανικής οικονομίας.

Πιστεύω πως αυτό θα είναι αρκετά δύσκολο τα επόμενα χρόνια, εάν θέλουμε να είμαστε προσγειωμένοι και ρεαλιστές.

Γι' αυτό ακριβώς το λόγο θα χρειαστεί να δώσουμε προτεραιότητα σε εκείνες τις πολιτικές, οι οποίες καθιστούν την ΕΕ όλο και πιο ενιαία οικονομία. Αυτά δεν είναι μόνο χρηματοδοτικά ζητήματα, δεν είναι μόνο ζητήματα ολοκλήρωσης των φυσικών υποδομών. Προσωπικά πιστεύω ότι είναι αναπόφευκτα δεμένα και με την προοπτική όλο και πιο μεγαλύτερου συντονισμού και ολοκλήρωσης, σε θεσμικό επίπεδο, της ΕΕ.

Και αυτό είναι το έργο το οποίο θα δούμε τα επόμενα χρόνια. Θα βλέπουμε οικονομικές πολιτικές να συντονίζονται όλο και περισσότερο, για παράδειγμα, σε θέματα φορολογίας, σε θέματα δημοσιονομικής πολιτικής, σε θέματα αξιολόγησης επί μέρους πολιτικών.

Και για να μπορέσουν αυτά να γίνουν αποτελεσματικά, θα χρειάζεται να έχουμε όλο και περισσότερο πολιτική ταύτιση και συντονισμό.

Γι' αυτό και πιστεύω πως, ανεξάρτητα απ' ότι λένε διάφορες μινιμαλιστικές απόψεις των συντηρητικών κομμάτων, το μέλλον της Ευρώπης θα είναι όλο και πιο ενιαίο, αν θέλουμε να είναι όλο και πιο αποτελεσματικό.

Σας ευχαριστούμε για την προσοχή σας.